

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ
ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΔΑΜΑΝΑΚΗ
ΣΤΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ**

Ξενοδοχείο ΕΣΠΕΡΙΑ, 20-1-2006

Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι,

Εκ μέρους του Πολιτικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για το ενδιαφέρον και τη θερμή ανταπόκρισή σας στην πρόσκλησή μας να προχωρήσουμε μαζί στο δρόμο της ανοικτής διαβούλευσης, της ελεύθερης και υπεύθυνης ανταλλαγής απόψεων για την πρόταση του ΠΑΣΟΚ για το νέο Πανεπιστήμιο. Δεν σας κρύβω ότι αναμένουμε πολλά από τη δική σας ενεργητική συμβολή και τη στήριξη αυτής της προσπάθειας. Αυτό δεν είναι μια ευγενική φιλοφρόνηση. Είναι ανάγκη. Έχουμε απόλυτα πεισθεί πως στο νέο Πανεπιστήμιο που σχεδιάζουμε να πραγματοποιήσουμε, η θέση και η συμβολή των πανεπιστημιακών δασκάλων δεν είναι απλώς κρίσιμη. Είναι καθοριστική για την επιτυχία ή όχι αυτής της προσπάθειας.

Πως βλέπουμε το Πανεπιστήμιο;

Στη δική μας οπτική, το Πανεπιστήμιο - Το Δημόσιο Πανεπιστήμιο - αποτελεί τον βασικό θεσμό δημιουργίας, απορρόφησης και διάδοσης της γνώσης. Μέσω της ερευνητικής τους δραστηριότητας, τα πανεπιστήμια οφείλουν να αναπτύσσουν το γνωστικό απόθεμα της κοινωνίας. Μέσω της διδασκαλίας να προωθούν τη διάχυσή του. Να δημιουργούν το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό που θα αξιοποιήσει, θα εκμεταλλευτεί, θα εμπλουτίσει με τη γνώση την οικονομική, παραγωγική διαδικασία και την κοινωνική ανάπτυξη. Παράλληλα οφείλουν να συμβάλλουν στην καλλιέργεια και την ανάπτυξη του ανθρώπου σε ατομικό επίπεδο. Να καλλιεργούν τη δημιουργικότητα και τη ανοικτή κριτική του θεώρηση για τα πράγματα. Να διαμορφώνουν ανθρωπιστική συνείδηση και σκεπτόμενους, κοινωνικά ενεργούς πολίτες.

Το σημερινό ελληνικό πανεπιστήμιο δεν ανταποκρίνεται γενικά σε αυτές τις απαιτήσεις. Η κατάσταση δεν επιδέχεται ωραιοποιήσεις. Βεβαίως υπήρξαν και υπάρχουν θετικές πλευρές. Υπάρχουν επίσης φωτεινές εξαιρέσεις, όπως υπάρχουν και διαβαθμίσεις ανάμεσα σε σχολές και τμήματα. . Ωστόσο η συνολική πραγματικότητα δεν ικανοποιεί : Στην ανάγκη για άλματα απαντήσαμε μέχρι σήμερα με βήμα σημειωτόν. Το Πανεπιστήμιο δεν απαντά, όπως θα θέλαμε, στις αυξημένες σημερινές ανάγκες της οικονομίας και της αγοράς εργασίας. Βρίσκεται σε απόσταση από τις ανάγκες της σύγχρονης ανθρωπιστικής και κοινωνικής μόρφωσης που βασίζεται στο διάλογο και την ομαδικότητα. Η προκλητική υποχρηματοδότηση και ο ασφυκτικός κρατικός και υπουργικός συγκεντρωτισμός οδηγούν σε ασφυξία τις δημιουργικές δυνάμεις των Πανεπιστημίων, απομονώνουν τις καινοτόμες πρωτοβουλίες, συρρικνώνουν τις δυνατότητες και τη δυναμική τους.

Η Ελλάδα είναι η ευρωπαϊκή χώρα με τις χαμηλότερες δαπάνες για την παιδεία. Είναι η χώρα που ακόμη δεν διαθέτει σοβαρό ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης και πιστοποίησης της ποιότητας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της. Για την κατάσταση αυτή οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ έχουν το δικό τους μερίδιο ευθύνης. Συγκέντρωσαν την προσοχή τους στη διεύρυνση του δικαιώματος στην Ανώτατη Εκπαίδευση, στην ανάπτυξη πολλών υποδομών, αλλά δεν εξασφάλισαν με πληρότητα τις προϋποθέσεις για τη συνολική αναβάθμιση της ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ των σπουδών στον Πανεπιστημιακό χώρο. Το πρόβλημα είναι πως η κυβέρνηση της Ν.Δ. δεν βελτιώνει αλλά αντίθετα χειροτερεύει απολύτως την κατάσταση. Ο Προϋπολογισμός του 2006 δεν επιτρέπει ψευδαισθήσεις. Επιβεβαιώνει πως η σημερινή κυβέρνηση της Ν.Δ. όχι μόνο δεν έχει σκοπό να τιμήσει τις προεκλογικές της υποσχέσεις για αύξηση των δαπανών για την παιδεία στο 5% αλλά επιδεινώνει την κατάσταση της υποχρηματοδότησης ακόμη περαιτέρω. Επιπλέον πολλές κυβερνητικές ενέργειες επιβεβαιώνουν την εκτίμησή μας ότι ο κεντρικός στόχος του Υπουργείου δεν είναι η απελευθέρωση των δυνάμεων, αλλά η πειθάρχηση και ο κομματικός έλεγχος του Πανεπιστημιακού χώρου.

Τα παραπάνω δεδομένα επιβάλουν άμεσες πολιτικές πρωτοβουλίες. Είναι ανάγκη να αναγνωρίσουμε ότι έχει χαθεί πολύς και πολύτιμος χρόνος. Η θεμελιώδης επανεξέταση όλων των παραμέτρων που συνθέτουν το σημερινό Πανεπιστήμιο είναι επιβεβλημένη. Οι αλλαγές οφείλουν να περιλαμβάνουν όλη την εκπαιδευτική διαδικασία και όχι μόνο το θεματικό περιεχόμενό της. Σ' αυτή τη μεγάλη κοινωνική ανάγκη επιθυμεί να ανταποκριθεί η πρόταση του ΠΑΣΟΚ για το ΝΕΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ και η σημερινή πρώτη συζήτηση μας. Ο βασικός στόχος της μεταρρυθμιστικής μας προσπάθειας είναι σαφής: Η ποιοτική αναβάθμιση του ελληνικού Πανεπιστημίου και η ανταγωνιστική παρουσία του στον σύγχρονο ευρωπαϊκό και διεθνή εκπαιδευτικό και ερευνητικό χώρο.

Στο σημείο αυτό και επειδή πολύς λόγος γίνεται περί ιδιωτικοποίησης της εκπαίδευσης ενόψει και της εξαγγελθείσας από τη Ν.Δ. πρόθεσης για Συνταγματική Αναθεώρηση, επιτρέψτε μου να ξεκαθαρίσω τα εξής: Το ΠΑΣΟΚ δεν αντιλαμβάνεται την ανώτατη εκπαίδευση ως πεδίο επιχειρηματικής κερδοσκοπικής δράσης. Θέτει ως πρώτη του προτεραιότητα την αναβάθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου. Δεν μένει όμως προσκολλημένο στην παρωχημένη αντίληψη του κρατισμού ως αποκλειστικού μέσου για την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος. Δεν αποκλείει τη λειτουργία μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων, υπό θεσμοθετημένες προϋποθέσεις και δημόσιο έλεγχο. Το κριτήριό μας είναι ένα: Να υπηρετείται το δημόσιο συμφέρον. Το δημόσιο συμφέρον δεν

ταυτίζεται με την κρατική ιδιοκτησία. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι η ποιότητα της εκπαίδευσης και η δυνατότητα να έχουν ισοτιμία πρόσβασης όλοι οι πολίτες. Ιδιαίτερα όσοι ανήκουν στα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα. Αυτό σήμερα δεν εξασφαλίζεται. Αντίθετα, η υποκρισία μιας πανάκριβης δήθεν δωρεάν παιδείας βαθαίνει το κοινωνικό χάσμα, όπως προκύπτει από όλες τις σχετικές έρευνες.

Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε την καθιέρωση ενός αξιόπιστου και αποδεκτού συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης ως κεντρικό, επείγον και προτασόμενο θέμα. Παράλληλα όμως κατανοούμε πως ένα μηχανιστικό σύστημα αξιολόγησης μπορεί κάλλιστα, ποσοτικοποιώντας τις «αξίες», να τις «απαξιώσει». Για αυτό προτείνουμε ένα ποιοτικό, μη μηχανιστικό, ακριβό σύστημα αξιολόγησης το οποίο, όχι μόνο θα καταγράφει το πανεπιστημιακό έργο, αλλά και θα ενισχύει την διανόηση, προστατεύοντας την δύσκολη γνώση από τις σειρήνες του εύκολου και του εμπορεύσιμου. Ένα τέτοιο σύστημα αξιολόγησης προτείνουμε και για τα Δημόσια Πανεπιστήμια αλλά και για τα όποια μη κρατικά προκύψουν ενδεχομένως στο μέλλον, μετά τη Συνταγματική Αναθεώρηση.

Η πρόταση του ΠΑΣΟΚ για την αναβάθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου στηρίζεται σε δύο πυλώνες που δεν διαχωρίζονται:

- **Πυλώνας πρώτος:** η Χρηματοδότηση. Το ΠΑΣΟΚ προβλέπει τον διπλασιασμό των πόρων μέσα από τη διάθεση του 40% του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης στο ανθρώπινο δυναμικό αλλά και από το μέρος ειρήνης, την εξοικονόμηση πόρων από τις στρατιωτικές δαπάνες. Είμαστε ειλικρινείς: Ποιοτικό άλμα στην εκπαίδευση χωρίς η χρηματοδότησή της να τεθεί ως πολιτική προτεραιότητα δεν μπορεί να υπάρξει.
- **Πυλώνας δεύτερος:** Δέσμη συνδυασμένων μέτρων για την ΑΝΑΤΑΞΗ-ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ του Πανεπιστημίου με την κατοχύρωση της οικονομικής, διοικητικής και εντέλει ακαδημαϊκής αυτοτέλειάς του και την εισαγωγή του ποιοτικού ανταγωνισμού πρωτίστως μέσα στους κόλπους του δημοσίου εκπαιδευτικού συστήματος.

Τα μέτρα για την αναβάθμιση του Πανεπιστημίου συνιστούν ένα αδιαίρετο σύνολο. Πρέπει η ίδια η αναβάθμιση να γίνει μέρος της επιστημονικής διαδικασίας, κάτι που δεν είναι εφικτό χωρίς μόχθο από τους πανεπιστημιακούς και πόρους από την Πολιτεία. Οι προτάσεις δεν μπορούν να προτείνονται ούτε αποσπασματικά, ούτε με γνώμονα την πολιτική συγκυρία και πολύ περισσότερο την εξυπηρέτηση των κομματικών συμφερόντων και των πάσης φύσεως ημετέρων της εκάστοτε κυβέρνησης. Η

αποσπασματικότητα , η μη ιεράρχηση των στόχων και εν τέλει η απουσία μακροπρόθεσμου σχεδιασμού και οράματος- στοιχεία που χαρακτηρίζουν την πολιτική της κυβέρνησης Καραμανλή - όχι μόνο περιπλέκουν τα προβλήματα αλλά οδηγούν αντί της απελευθέρωσης, στην απαξίωση ακόμη και των όποιων θετικών προτάσεων. Αυτό έχει συμβεί και με τα μέτρα που πρόσφατα και εσπευσμένα εξαναγκάστηκε να εισηγηθεί η 'Επιτροπή Σοφών' που συνέστησε το Υπουργείο Παιδείας και που τελικά οδηγήθηκε σε αδιέξοδο. Παρόλο που το κείμενο περιέχει σοβαρές και θετικές σκέψεις δεν μπορεί να αποτελέσει λύση στα σημερινά αδιέξοδα.

Το σχέδιο του ΠΑΣΟΚ για το νέο Πανεπιστήμιο, που θέτουμε σε δημόσιο διάλογο περιλαμβάνει αλλαγές σε πέντε άξονες: Πολιτικές για τη Διοίκηση, την Αξιολόγηση, τη Χρηματοδότηση, τις Παιδαγωγικές πρακτικές και τη Διεθνοποίηση του Ελληνικού Πανεπιστημίου.

Βασικές αρχές στις οποίες στηρίζονται οι προτάσεις είναι:

- Η αυτονομία κάθε Πανεπιστημίου. Το κάθε Πανεπιστήμιο θέτει στόχους, ζητά την αντίστοιχη χρηματοδότηση και αξιολογείται με βάση τους στόχους αυτούς. Το Υπουργείο δεν παρεμβαίνει μέσω διοικητικών ή άλλων πράξεων στο γνωστικό επιστημονικό έργο. Εργαλείο του είναι κυρίως η χρηματοδότηση.
- Η κοινωνική λογοδοσία κάθε Πανεπιστημίου. Με βάση το κοινά αποδεκτό σύστημα αξιολόγησης-πιστοποίησης κάθε Πανεπιστήμιο αξιολογείται και λογοδοτεί προς την κοινωνία για τα αποτελέσματα της προσπάθειάς του. Έτσι θα υπάρχει άμιλλα και δημιουργικός ανταγωνισμός εντός του Δημοσίου εκπαιδευτικού συστήματος.

1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διασφάλιση της αυτοδιοίκησης κάθε Πανεπιστημίου. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνουμε:

- *Θεσμική προώθηση της ευελιξίας στη διαχείριση των κονδυλίων από τα ΑΕΙ* (μέσω της κατάργησης διαδικασιών προληπτικού ελέγχου από το ελεγκτικό Συνέδριο και αντικατάσταση με καταστατικό έλεγχο από ορκωτούς λογιστές, εν είδει απολογισμού «διαχείρισης») *σε συνδυασμό με τη συρρίκνωση του πληθωρισμού και της πολυείδας των «κωδικών»* (μεταξύ άλλων και απλοποίηση των κωδικών που αφορούν σε θέματα κατανομής πιστώσεων του ΥΠΕΠΘ).
- *Για το διοικητικό προσωπικό των Α.Ε.Ι:* Άμεση μετάβαση από το ασαφές καθεστώς του δημοσίου υπαλλήλου στο καθεστώς του

υπαλλήλου του Πανεπιστημίου και υπαγωγή του στην πραγματική δικαιοδοσία των Πρυτανικών Αρχών και της Συγκλήτου.

- *Εισαγωγή νέου Θεσμού Συστημάτων Διαχείρισης- Διασφάλισης Ποιότητας για τις διοικητικές υπηρεσίες και συγχρόνως εισαγωγή managers, εξειδικευμένων τεχνοκρατών στις κρίσιμες Διοικητικές Υπηρεσίες και δη στις Οικονομικές Υπηρεσίες και στους λογριασμούς* (με συμβάσεις ορισμένου χρόνου).
- *Φοιτητική συμμετοχή- εκπροσώπηση:* Αλλαγή του υπάρχοντος μοντέλου εκπροσώπησης και μετάβαση σε μια αντιπροσωπευτικότερη εκδοχή. Δεν ψηφίζουν πλέον οι εκλέκτορες που υποδεικνύονται από τις παρατάξεις. Ψηφίζει το σύνολο των φοιτητών και με βάση το ποσοστό συμμετοχής καθορίζεται και η αντιστοίχιση της ψήφου τους. Έτσι αν π.χ. ψηφίσει το 45% των φοιτητών του Ιδρύματος για την ανάδειξη των Πρυτανικών αρχών το λεγόμενο «ποσοστό συμμετοχής» των φοιτητών θα είναι $45\% \times 80\% = 36\%$.
- *Θητεία και λειτουργία πρυτανικών αρχών:* Αύξηση του χρόνου της θητείας (π.χ. στα 4 ή 5 χρόνια) με περιορισμό συγχρόνως του δικαιώματος επανεκλογής των Πρυτάνεων σε άλλη θέση στο Πρυτανικό Συμβούλιο (π.χ. ως Αντιπρυτάνεις).. Σε αυτήν την κατεύθυνση προτείνεται να εξετασθεί και η εισαγωγή του Θεσμού ενός Αντιπρυτάνεως με αμιγώς διοικητικό ρόλο. (Θεσμός αντίστοιχος του Vice- Chancellor των Βρετανικών Πανεπιστημίων).

2. ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα αξιολογείται ως προς την παραγωγή γνώσης (ερευνητικό έργο), την διάχυση γνώσης (διδασκαλία και διάλογος με την κοινωνία), και την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων.

α. Ακριβή αξιολόγηση της παραγωγής και διάδοσης της γνώσης:

Προτείνουμε τη δημιουργία ενός συστήματος συστηματικής μελέτης του έργου των πανεπιστημιακών από μια Εθνική Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή και την οποία διοικεί η ίδια η πανεπιστημιακή κοινότητα με την ενεργή συμμετοχή καθηγητών από ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια.

- *Μέτρηση διαχειριστικής αποτελεσματικότητας:* Τα Τμήματα κρίνονται ως προς την αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων, λαμβάνοντας υπ' όψη όχι μόνο τις εκροές (έργο) αλλά και τις εισροές (πόρους).
- *Σύνδεση Αξιολόγησης-Εξέλιξης Μελών Διδακτικού Προσωπικού (ΔΕΠ):* Σύνδεση αποτελεσμάτων αξιολόγησης του πανεπιστημιακού έργου των μελών ΔΕΠ με την διαδικασία εξέλιξής τους και παροχή

οικονομικών κινήτρων. Έτσι, οι πανεπιστημιακοί που «πονάνε» το Πανεπιστήμιο και αφιερώνονται σε αυτό θα επιβραβεύονται ηθικά και υλικά.

- *Κλείσιμο ψαλίδας μεταξύ ομοειδών Τμημάτων ως προς τις υποδομές.* Θα ενισχύονται τα Τμήματα με τις μεγαλύτερες ανάγκες και υστερήσεις έτσι ώστε να *κλείνει η ψαλίδα μεταξύ των ομοειδών Τμημάτων.* Αυτό όμως θα γίνεται μόνον εφόσον η διαχειριστική αποτελεσματικότητα προς ενίσχυση Τμήματος ξεπερνά τον μέσο όρο.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- *Διπλασιασμός της δημόσιας χρηματοδότησης.*
- Άρση των γραφειοκρατικών εμποδίων ώστε τα ΑΕΙ να μπορούν να *αναζητούν πρόσθετους πόρους είτε από την εκμετάλλευση της περιουσίας τους είτε από άλλες μη κρατικές πηγές* (ιδιωτικό τομέα, κοινωνικούς φορείς, Τ.Α, κλπ)
- *Δημιουργία συστήματος λειτουργικής και εύχρηστης καταγραφής και παρακολούθησης της εξέλιξης των δαπανών σε συνδυασμό με στόχους και αποτελέσματα.*

4. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

- Παροχή της δυνατότητας, σε όσα τμήματα το επιλέξουν, *ευελιξίας στην ανάπτυξη καινοτομικών προγραμμάτων σπουδών.* Έτσι θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στα τμήματα:
 - Να αναπτύσσουν *πολλαπλά προγράμματα σπουδών που οδηγούν ενδεχομένως και σε διαφορετικά πτυχία*
 - Να *συνδυάζουν, μερικά ή ολικά, τα προγράμματα σπουδών τους ώστε να αντιμετωπίζονται οι νέες ανάγκες, και να χορηγούν από κοινού πτυχία* π.χ. συνδυασμός σπουδών μηχανικού και οικονομίας κα.
- Ενθάρρυνση της *αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών* στη διδακτική διαδικασία:
 - Να *καλύψουμε τυχόν ελλείψεις σε υλικο-τεχνική υποδομή* (π.χ. οι ψηφιακές βιβλιοθήκες)
 - Να αναπτύξουμε την *επαφή διδάσκοντα-διδασκόμενο σε σχεδόν εξατομικευμένη βάση.*
- *Θεσμοθέτηση συστήματος κινήτρων* (π.χ. να λαμβάνεται ουσιαστικά υπόψη στις εξελίξεις των διδασκόντων η ποιότητα της διδασκαλίας τους) *και υποχρεώσεων* (π.χ. αναγνώριση του ειδικού ρόλου των

σεμιναρίων, ασκήσεων κλπ, στη διδασκαλία με πρόβλεψη αντίστοιχων διδακτικών μονάδων ώστε να εξασφαλίζεται υποχρεωτική παρουσία των διδασκόντων στο Πανεπιστήμιο).

- *Θεσμοθέτηση κινήτρων για να οργανώσουν τα Πανεπιστήμια προγράμματα σπουδών. προγραμμάτων σπουδών που θα βασίζονται σε courses σπονδυλωτής εξέλιξης και όχι στον απαράδεκτα υψηλό αριθμό μαθημάτων που είναι η καθιερωμένη σήμερα πρακτική. Επίσης για να συμπληρώνουν τα προγράμματα σπουδών με δεξιότητες του «μαθαίνω πώς να μαθαίνω» (οργάνωση της εργασίας, οργάνωση έργων, διαπραγματεύσεις, συνεργασία και ομαδική δουλειά, δημιουργικότητα και καινοτομία, γραπτή και προφορική επικοινωνία, διεθνής οπτική, η διαμόρφωση μιας κουλτούρας καινοτομίας).*

5. ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Εκπόνηση ενός μακροχρόνιου σχεδίου συστηματικής υποστήριξης της διεθνοποίησης των ελληνικών πανεπιστημίων.

Βασικές κατευθύνσεις του μπορεί να είναι:

- Η ενθάρρυνση και η χρηματοδοτική ενίσχυση **συνεργατικών έργων** για την οικοδόμηση ευρωπαϊκών εργαλείων (κοινά πτυχία, κοινά μεταπτυχιακά, θερινά σχολεία, συναντήσεις εργασίας, υποτροφίες για κινητικότητα ερευνητών και καθηγητών, κοινά διδακτορικά και μεταδιδακτορικά προγράμματα).
- Η δημιουργία ειδικού **ταμείου**, μέσω του οποίου με απλές διαδικασίες, θα μπορεί να χρηματοδοτείται η πρόσκληση **καταρχάς διακεκριμένων ελλήνων καθηγητών ξένων πανεπιστημίων**, αλλά και ευρύτερα για να διδάξουν, να οργανώσουν ένα ερευνητικό σεμινάριο και να υποστηρίξουν την αντίστοιχη ερευνητική προσπάθεια (π.χ. για ένα διάστημα από μία εβδομάδα έως δύο ή τρεις μήνες τον χρόνο).
- Η **προσέλκυση ξένων φοιτητών** (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών, μεταδιδακτορικών). Η προσπάθεια αυτή **δεν περιορίζεται στην καλή λειτουργία του υπό ίδρυση «Διεθνούς Πανεπιστημίου»**, αλλά αφορά όλο το πανεπιστημιακό σύστημα μέσω όμως μιας καλά μελετημένης και σχεδιασμένης δημιουργίας των αναγκαίων προϋποθέσεων και αλλαγών.

Αυτές είναι οι δικές μας βασικές προτάσεις. Ωστόσο οι επιλογές και τα στοιχεία που θα μας επιτρέψουν να συγκροτήσουμε το Νέο Πανεπιστήμιο δεν μπορούν να προκύψουν ως άθροισμα γενικώς καλών ιδεών ή αυτούσια μηχανιστική μεταφορά άλλων προτύπων από το διεθνή χώρο που κάποιοι (διδάσκοντες και διδασκόμενοι) θα κληθούν πειθαρχικά να εφαρμόσουν σε διατεταγμένη υπηρεσία. Να βγάλουν δηλαδή, κατά το κοινώς λεγόμενο, το φίδι

από την τρύπα. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα περιχαρακωθούμε φοβικά στα συνήθη λεγόμενα 'κεκτημένα' ή θα απομονωθούμε από τις διεθνείς εξελίξεις. Χρειάζεται όμως οι αναγκαίες αλλαγές να αναδυθούν μέσα από την ίδια την πραγματικότητα του Πανεπιστημίου και των δεδομένων της πανεπιστημιακής ζωής. Με τη συμβολή και την εμπειρία των ανθρώπων που ζουν και βρίσκονται σε επαφή με το Πανεπιστήμιο. Οι στόχοι, τα μέσα και οι τρόποι που θα οδηγήσουν σε μια εκπαιδευτική άνοιξη για το Πανεπιστήμιο χρειάζεται να τεθούν με καθαρότητα, σαφήνεια και με όλους τους κανόνες που αξιώνει μια έντιμη συνεννόηση. Χωρίς προχειρότητες και αιφνιδιασμούς. Χρειάζεται ακόμη να υποστούν τη βάσανο μιας ευρύτατης διαδικασίας διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους και ευρύτερα την κοινωνία. Να αποτελέσουν το υλικό ενός ουσιαστικού διαλόγου σε βάθος, που θα περιλαμβάνει τη δημιουργική αντιπαράθεση - που δεν την φοβόμαστε αλλά την επιζητούμε - και θα αναζητά τις συναινέσεις. Θα επιδιώκει συμφωνίες και δεσμεύσεις τιμής και καθήκοντος που θα επιτρέψουν στο ελληνικό Πανεπιστήμιο να περπατήσει στη νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα και να επιτύχει τους στόχους του. Και θα προβλέπει επαρκή μεταβατική περίοδο ώστε όλοι να μπορέσουν να προσαρμοσθούν με τις καλύτερες δυνατές προϋποθέσεις και με τις λιγότερες δυνατές ανισότητες.